

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Кабушки Олександра Михайловича

на тему «**Формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти**», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю – 011 Освітні, педагогічні науки

Публічну презентацію та обговорення результатів дисертаційної роботи здійснено на засідання кафедри педагогіки факультету педагогіки і психології, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», протокол №12 від 16.06.2026 р.

1. Актуальність теми та її зв'язок з планами наукових робіт установи.

Сучасна система вищої освіти України функціонує в умовах безпрецедентних соціально-економічних трансформацій, зумовлених тривалою воєнною агресією, реформуванням освітньої галузі та інтеграцією до Європейського простору вищої освіти. Вітчизняна вища школа зазнала суттєвих кадрових втрат внаслідок вимушеної міграції науково-педагогічних працівників, скорочення мережі закладів вищої освіти та зменшення бюджетного фінансування, що загостило проблему збереження та відтворення кадрового потенціалу. Одночасно зростання кількості студентів при скороченні штатних одиниць призводить до підвищення навантаження на викладачів та ускладнює процес якісного кадрового забезпечення освітніх програм. У цьому контексті кадровий потенціал закладів вищої освіти набуває стратегічного значення як визначальний чинник якості підготовки фахівців, конкурентоспроможності університетів і збереження інтелектуального капіталу держави. Саме науково-педагогічні працівники є носіями інтелектуального, освітнього та інноваційного потенціалу закладу вищої освіти, від їхньої кваліфікації, мотивації та професійного розвитку безпосередньо залежить якість освітніх послуг та

результативність наукових досліджень. Водночас вимоги до науково-педагогічних працівників постійно зростають, оскільки сучасний кадровий ресурс закладів вищої освіти потребує збагачення цифровими компетентностями, посилення дослідницького складника та наближення результатів підготовки до вимог першого робочого місця випускників.

Додатковим чинником, що актуалізує проблематику дослідження, є нормативні зміни в системі оцінювання якості вищої освіти. Критерії акредитації освітніх програм, визначені Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, встановлюють чіткі вимоги до кадрового забезпечення. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 року №800 регламентує обов'язкове підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років, що формує нормативну рамку для безперервного професійного розвитку. Ці нормативні вимоги зумовлюють необхідність системного підходу до формування кадрового потенціалу на рівні кожного структурного підрозділу закладу вищої освіти.

Кафедри музично-педагогічного профілю посідають особливе місце в системі вищої освіти, оскільки поєднують освітню, наукову та культуротворчу функції. Вони відповідають за підготовку вчителів музичного мистецтва, покликаних одночасно бути музикантами-виконавцями, педагогами та культурними провідниками для молоді. Педагогічна та мистецька освіта в Україні базується на трьох взаємопов'язаних рівнях, а саме початковій музичній освіті, спеціальній музичній освіті та вищій музично-педагогічній освіті, і саме вищий рівень цього ланцюга є сферою відповідальності кафедр музично-педагогічного профілю. Специфіка діяльності таких кафедр полягає у подвійній природі професійної кваліфікації викладача-музиканта, який має поєднувати педагогічну майстерність із виконавською компетентністю, науково-методичну підготовленість з мистецтвознавчою ерудицією. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» закріплює цю подвійність нормативно,

передбачаючи серед програмних результатів навчання здатність демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність, що транслює відповідні вимоги до самих викладачів. При цьому зазначений стандарт передбачає можливість зарахування мистецьких здобутків (концертних програм, авторських творів, сценічних постановок) як еквівалентів наукових публікацій, що створює альтернативний шлях кваліфікаційного зростання та зумовлює потребу у специфічних критеріях оцінювання кадрового потенціалу.

Репертуарні традиції, виконавські школи, педагогічні методики та мистецькі цінності конкретної кафедри становлять унікальний соціокультурний капітал, що відтворюється саме через кадровий склад і систему наставництва. Значна частина професійного розвитку викладачів музично-педагогічних кафедр відбувається через спільну творчу діяльність, зокрема спільне виконання музичних творів, підготовку концертних програм, участь у конкурсах і фестивалях, що породжують якісний ефект, принципово відмінний від простої суми індивідуальних компетентностей. Тому формування кадрового потенціалу таких кафедр потребує врахування організаційно-управлінського, педагогічного, мистецького та соціокультурного вимірів та не може бути зведене до формальних кваліфікаційних показників.

Проблематика кадрового потенціалу вищої освіти знаходить відображення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних дослідників. Теоретичні засади управління кадровим потенціалом організацій розроблені Л. Балабановою, О. Грішнєвою, В. Данюком, А. Колотом, І. Петровою, О. Сардак та іншими. Стратегічні підходи до формування кадрового потенціалу обґрунтовані у працях М. Армстронґа (M. Armstrong), Г. Беккера (G. Becker), К. Ленґнік-Холл (C. Lengnick-Hall), Дж. Сторі (J. Storey). Питання розвитку університетського потенціалу досліджували О. Воробйова, В. Луговий, Ю. Скиба, О. Слюсаренко, Ж. Таланова. Специфіку професійної компетентності педагога-музиканта розкрито у працях О. Олексюк, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької,

В. Черкасова К. Читаєва. Питання інструментально-виконавської підготовки досліджували В. Лабунець, Т. Багрій та інші.

Доцільність розв'язання зазначеної проблеми пов'язана з необхідністю подолання *суперечностей* між: потребою закладів вищої освіти у висококваліфікованих науково-педагогічних працівниках, здатних поєднувати педагогічну, наукову та мистецько-виконавську діяльність, та відсутністю комплексних досліджень формування кадрового потенціалу на рівні кафедр музично-педагогічного профілю; необхідністю системного підходу до оцінювання кадрового потенціалу кафедр мистецького спрямування та орієнтацією існуючих систем оцінювання переважно на формальні кваліфікаційні показники без урахування специфіки мистецько-виконавської діяльності викладачів; сучасними вимогами до інтернаціоналізації, цифровізації та наукової результативності кафедр та реальним станом кадрового забезпечення, що характеризується залежністю від сумісників, віковою вразливістю, розривом між інтенсивністю міжнародної мобільності та її інституційною результативністю; стратегічними завданнями розвитку кафедр у контексті європейської інтеграції та відсутністю науково обґрунтованих моделей і практичних інструментів формування кадрового потенціалу на рівні структурних підрозділів закладів вищої освіти.

Отже, актуальність проблеми є очевидною, а тема доцільною й своєчасною. Дослідження виконане відповідно до науково-дослідної роботи кафедри публічної служби й управління навчальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»: «Теоретико-методичні засади управління освітою» (державний реєстраційний номер 0117U002853). Тему затверджено Вченою радою ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», протокол № 4 від 02.12.2022 р.

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації. Дисертація є завершеною науковою

працею, виконаною особисто дисертантом у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові наукові положення та висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у дослідження проблеми формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти. Основні результати дисертаційної роботи отримано автором самостійно.

3. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційної роботи О. М. Кабушка забезпечується використанням сучасних теоретичних і емпіричних методів дослідження, опрацюванням значного обсягу наукових джерел, методичних матеріалів. Достовірність отриманих результатів підтверджується їх теоретичним узагальненням, апробацією на наукових конференціях, публікаціями у фахових наукових виданнях, а також практичним впровадженням окремих положень дослідження. Це забезпечило проведення всебічного аналізу досліджуваної проблеми.

4. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що:

- *вперше* обґрунтовано та експертно верифіковано модель системи управління формуванням кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти, обґрунтовано інтегровану методологічну систему дослідження, що поєднує системний, синергетичний, ресурсний, компетентнісний, аксіологічний, соціокультурний, інституційно-управлінський, порівняльно-змістовий та модернізаційний підходи; розроблено критерії оцінювання формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти з урахуванням подвійної професійної діяльності викладача-музиканта як педагога та виконавця-митця та дорожню карту реалізації управлінських рішень;

- *удосконалено* визначення змісту поняття «формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти»; діагностичний інструментарій оцінювання стану формування кадрового

потенціалу кафедр закладів вищої освіти на основі порівняльного аналізу та експертного оцінювання;

– *подальшого розвитку набули* наукові уявлення про сутності поняття «кадровий потенціал»; теоретичні підходи до формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретично обґрунтована та експертно верифікована модель системи управління формуванням кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти, а також розроблені практичні рекомендації реалізації управлінських рішень («Дорожня карта») та інструментарій їх реалізації, , що включають «Карту конвертації результатів міжнародної мобільності», програму «Цифрова кафедра», рекомендації щодо розвитку індивідуальних траєкторій академічного зростання науково-педагогічних працівників, COIL-модулі (спільне міжнародне онлайн-навчання) та механізми розширених контрактів сумісників), можуть бути використані в управлінській діяльності завідувачів кафедр, деканів факультетів та керівників закладів вищої освіти для розроблення стратегій розвитку кафедр, удосконалення кадрової політики, формування кадрового резерву, організації професійного розвитку науково-педагогічних працівників, підвищення результативності міжнародної співпраці та забезпечення якості освітньої діяльності.

Результати дослідження також можуть бути використані в процесі підготовки освітньо-методичного забезпечення, розроблення внутрішніх нормативних документів закладів вищої освіти та проведення подальших наукових досліджень з проблем управління кадровим потенціалом у сфері вищої освіти.

5. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах опублікованих автором. Зміст і результати дисертаційної роботи висвітлено у 9 наукових працях, з них 7 одноосібних, а саме: 3 статей – у наукових виданнях, включених

на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 4 тез – у збірнику матеріалів науково-практичної конференції, у яких додатково висвітлено наукові результати дисертації.

6. Список опублікованих праць за темою дисертації.

Наукові статті, опубліковані у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

1. Кабушка О. М. Методологічні підходи до дослідження формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2026. № 1. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18526725>
2. Кабушка О. М. Сутність формування кадрового потенціалу в закладах вищої освіти. *Педагогічні науки*. 2026. № 113. С. 7-13. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2026-113-1>
3. Кабушка О. М. Модель системи управління формуванням кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: педагогіка та психологія*. 2026. № 12. URL : <https://reicst.com.ua/pmtp/article/view/2026-12-04-01/2026-12-04-01>

Публікації, у яких додатково висвітлено наукові результати дисертації

1. Кабушка О. М. Основні принципи формування кадрового потенціалу закладів вищої освіти. *Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практич. конф. (25 квітня 2025 року, м. Полтава)*. м. Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». 2025. С. 427-431. URL : <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11165/>
2. Кабушка О. М. Формування кадрового потенціалу закладів вищої освіти. *Контексти творчості Євгена Миколайовича Хрикова: Актуальні проблеми освітнього та публічного менеджменту: зб. матеріалів I Всеукраїнських педагогічних читань пам'яті Є. М. Хрикова (м. Полтава, 03 квітня*

2024 р.) / редкол.: Заблоцький В. В. та ін. Полтава : ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». 2024. С. 77-78. URL : <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/>

3. Кабушка О. М. Підходи до формування кадрової політики кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти. *Контексти творчості Євгена Миколайовича Хрикова: Актуальні проблеми освітнього та публічного менеджменту*: зб. матеріалів I Міжнародних педагогічних читань пам'яті Є. М. Хрикова (м. Полтава, 03 квітня 2025 р.) / редкол.: Заблоцький В. В. та ін. Полтава : ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». 2025. С. 159-161. URL : <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11199/>

4. Кабушка О. М. Проблеми формування кадрового потенціалу кафедри та рекомендації з їх вирішення. *Контексти творчості Євгена Миколайовича Хрикова: Актуальні проблеми освітнього та публічного менеджменту*: зб. матеріалів I Міжнародних педагогічних читань пам'яті Є. М. Хрикова (м. Полтава, 03 квітня 2026 р.) / редкол.: Заблоцький В. В. та ін. Полтава : ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». 2026. С. 79-81. URL: <https://docs.google.com/document/d/1SJlafgsR7f25GZPTPB9h-hiTdQfivLYwGsqlrgAKSoE/edit?tab=t.0>

7. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом дисертаційна робота О. М. Кабушка «Формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти» повністю відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

8. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано грамотною українською мовою, стиль викладання матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

ВИСНОВОК:

1. Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Кабушки Олександра Михайловича на тему «Формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних і практичних результатів якого розв’язує наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Дисертація за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

3. Рекомендувати вченій раді ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» розглянути склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради – ЗАБЛОЦЬКИЙ Володимир Валентинович – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічної служби й управління навчальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

Рецензенти – ВАСИНЬОВА Надія Сергіївна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

ІВАНОВ Євген Вікторович - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Опоненти – СОРОЧАН Тамара Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти дорослих і цифрових технологій ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;;

ПАНАСЕНКО Елліна Анатоліївна доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології, Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет», м. Дніпро,.

Дисертація Кабушки Олександра Михайловича на тему «Формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти» може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки у разовій спеціалізованій вченій раді.

Голова засідання:

доктор педагогічних наук, професор

Людмила

Людмила БУТЕНКО

секретар, канд. пед. наук, доцент

Ірина

Ірина КОТЕНЄВА

Підпис *Бутенко Людмила*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Ірина Котенєва*
ДЗ "Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка"

Підпис *Котенєвої Ірини*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Ірина Котенєва*
ДЗ "Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка"

